

Tilannekatsaus Suomen kasvukäytävän toiminnasta

Suomen kasvukäytävän toimintaa viedään eteenpäin määrätietoisesti ja aktiivisesti.

Taustatietoa

Hämeenlinnan kaupunki toimii verkoston isäntäorganisaationa sopimuskaudella 2020-2024. Hämeenlinnan kaupungilla koordinoiva taho on strategia- ja kehittämissyksikkö (strategiajohtaja ja strategiapäällikkö, elinvoima). Isäntäorganisaatio vastaa toiminnan koordinaation lisäksi tuesta kasvukäytävän johtajalle, hallinnosta, henkilöstöstä sekä taloudesta. Operatiivinen toiminta on Suomen kasvukäytävän johtajan vastuulla, joka on myös sijoittuneena strategia- ja kehittämissyksikköön.

Verkoston perustoiminnan rahoitus koostuu jäsenorganisaatioiden suorittamista jäsenmaksuista, joka on tällä hetkellä yhteensä 200 000 euroa vuodessa. Hankkeita rahoitetaan pääosin ulkoisella rahoituksella. Kasvukäytävä sai 440 000 euron hankerahoituksen (lisäksi omarahoitusta 110 000 euroa) työ- ja elinkeinoministeriöltä uudenlaisen, verkostojohdamiseen perustuvan aluekehittämisen toimintamallin rakentamiseksi. Rahoitus kanavoidaan Hämeen liiton kautta.

Hankkeen suunnitelmaan sisältyi yhteisömanagerin, sittemmin verkostokoordinaattorin rekrytoiminen määräaikaisesti vuoden 2023 loppuun saakka suunniteltujen toimenpiteiden jalkauttamiseksi ja kasvukäytävän johtajan työpariksi hankkeessa.

Uudistettu strategia ja toimintasuunnitelma

Uudistettu strategia ja toimintasuunnitelma Suomen kasvukäytävän toiminta on edellisillä sopimuskausilla painottunut voimakkaasti logistisiin kysymyksiin ja näihin liittyvään edunvalvontaan sekä hanketoimintaan. Aikaisemmasta toiminnasta kerääntyneen kokemuksen ja palautteen perusteella sekä toimintaympäristön muutoksen myötä kasvukäytävän toimintasuunnitelmaa on merkittävästi uudistettu.

- Digitalisaation, vihreän siirtymän sekä osaamisen saatavuuden ja kehittämisen painoarvot ovat merkittävästi kasvaneet ja vahvistaneet rooliaan verkoston toiminnassa.
- Erittymisen tärkeäksi on nähty toiminnan ja verkoston perustan rakentaminen ja vahvistaminen.
- Kyse on pitkäjänteisestä työstä, joka kuitenkin huolella toteutettuna varmistaa myös parhaan mahdollisen vaikuttavuuden yhteistyölle ja esimerkiksi edunvalvonnalle.
- Erikseen on syytä nostaa esiin osaamiseen liittyvä kehitystyö. Osaamisen saatavuus tunnustetaan yhdeksi keskeisimmistä kasvun haasteista kansantaloudelle ja liiketoiminnalle. Osaamiseen kytkeytyvät intressit jaetaan laaja-alaisesti kasvukäytäväverkostossa.
- Kasvukäytävän keskeinen tavoite on uudella sopimuskaudella tiivistää elinkeinoelämän, julkisen sektorin ja esimerkiksi erilaisten tutkimuslaitosten välistä käytännön yhteistyötä.
- Lisäksi kansainvälistä ulottuvuutta pyritään kehittämään aikaisempaa suunnitelmallisemmin ja fokusoidummin.
- Edelleen liikenteeseen ja logistiikkaketjuihin liittyvä kehittäminen on keskeinen painopiste Suomen kasvukäytävän toiminnassa.

Nykyisen sopimuskauden alussa toukokuussa 2021 verkostolle toteutettiin työpaja, jossa kartoitettiin Suomen kasvukäytävän tulevaisuuden suuntaa, tavoitteita ja painopisteitä. Keskustelua on jatkettu aktiivisesti kokoustavassa ohjausryhmässä sekä tammikuussa 2022 ensimmäistä kertaa uudella sopimuskaudella kokoontuneessa valtuuskunnassa. Tältä pohjalta verkoston strategia ja käytännössä koko toimintatapa on rakennettu uudelleen perusteelliseen analyysiin, tarvelähtöisyyteen ja tekemisen vaikuttavuuden maksimointiin nojautuen.

Esimerkiksi erilaisten pilottihankkeiden ja edunvalvonnan on tiukasti palveltava kasvukäytävän strategiaa, painopisteitä ja toteutettavaa toimintasuunnitelmaa. Käyttöön otettu uusi toimintatapa on saanut kiitosta verkostolta. Visiona on olla kansainvälisesti kiinnostavin kasvukäytävä.

Uudistettu strategia rakentuu neljälle keskeiselle päämäärälle, jotka ovat;

- 1) Liikkuminen ja saavutettavuus
- 2) Ainutkertaiset alueet ja asuminen
- 3) Osaaminen ja innovaatiotoiminta sekä
- 4) Yrittäminen ja elinkeinoelämä.

SKK kehittämishankkeet

Merkittäviä kehittämishankkeita Suomen kasvukäytävä aloitti uudistetulla johdolla ja toimintasuunnitelmalla vasta reilut yhdeksän kuukautta sitten. Kasvukäytävällä on perustyon lisäksi käynnissä jo kaksi merkittävää hanketta;

- työ- ja elinkeinoministeriön 80 % rahoittama verkostoyhteistyön kehittämishanke sekä
- hiljattain vahvistunut vuorovaikutteisen tilannekuvan toimintamallin jatkokehitys sekä levittäminen, joka on Suomen itsenäisyyden juhlarahasto Sitran kehittämä konsepti.

Toimintamallin perusidea on fasilitoida, systematisoida ja vauhdittaa eri toimijoiden välistä, verkottunutta elinvoiman kehittämistä. Useiden eri tutkimusten mukaan alueet erilaistuvat, eikä oikeastaan ole yhtä, kaikille soveltuvaa elinvoiman kehittämisen mallia, vaan ratkaisut ovat yhä alueellisempia. Alueen elinvoiman edistämisen lähtökohtana tulisikin olla niiden itsestä lähtevät mahdollisuudet, joiden löytäminen vaatii vuorovaikutusta, yhteistyötä ja moninäkökulmaisuuuden ymmärtämistä.

Toimintamallia on jo toteutettu 15 eri alueella Suomessa. Toimintamallin jatkokehitykseen sisältyy myös avoimen extranet-alustan käyttöönotto. Vuorovaikutteisen tilannekuvan toimintamallin jatkokehityksen vastuusta juhlarahasto ja Suomen kasvukäytävä kävivät neuvottelut maaliskuussa. Sopimuksen myötä Sitra rahoittaa toimintaa noin 200 000 eurolla. Edellä mainittuihin kahteen hankkeeseen saatu ulkoinen rahoitus on siis yhteensä noin 640 000 euroa ja molemmat tukevat vahvasti kasvukäytävän uudistettua strategiaa uusine painopisteineen.

Kasvukäytävän perustoimintaa palvelevassa verkostoyhteistyön kehittämishankkeessa on edetty hankesuunnitelman mukaisesti. Keskeisimpiä toimenpiteitä tähän mennessä ovat olleet aluevideoiden ja elinvoimaselvityksen toteuttaminen sekä teemoitettujen työryhmien toiminnan käynnistyminen.

- Teemoitetut työryhmät vahvistavat verkoston sisäistä verkottuneisuutta ja että valitut käytännön kehittämistoimenpiteet ovat sellaisia, jotka heijastelevat verkoston yhteistä tahtotilaa. Tällä vahvistetaan samalla verkoston sisäistä osallisuutta ja sitoutuneisuutta. Teemoitettuja työryhmiä on viisi;
 - Osaamisväylä / Osaamisen jakaminen ja kehittäminen
 - Aluekehittämistoimenpiteiden vaikuttavuus

- Monipaikkainen työskentely ja elämän edellytysten vahvistaminen
- Liikennejärjestelmän innovaatiot ja logistiikkaketjujen sujuvuus
- Vihreät siirtymät

- Tiedon tuotanto Aluevideoiden kuvaaminen käynnistyi
 - Helmikuussa 2022 Seinäjoelta.
 - Maalikuussa vuorossa oli Hämeenlinna.
 - Tavoitteena on tuottaa aluevideo jokaisesta verkoston kunnasta / kaupungista sekä maakuntaliitosta hankkeen aikana.
 - Videoita julkaistaan kuukausittain kasvukäytävän viestintäkanavissa.
 - Videoiden tarkoitus on avata kasvukäytäväverkoston monipuolista kirjavuutta sekä monimuotoisia asumisen, yrittäjyyden ja innovaatiotoiminnan mahdollisuuksia.
 - Aluevideoilla vahvistetaan kasvukäytävän näkyvyyttä ja yleistä tietoisuutta verkoston toiminnasta laaja-alaisesti.
- Elinvoimaselvityksellä saadaan kattavaa tietoa kasvukäytävällä toimivien yritysten tarpeista ja toiveista ja siitä, miten kasvukäytävä voi omalla toiminnallaan tukea yritysten liiketoiminnan kehitystä sekä keskinäistä verkottumista eri toimijoiden välillä.

Viestintä

Uudistettu viestintä Suomen kasvukäytävän viestintää on tehostettu ja uudistettu. Verkoston uusi viestintäsuunnitelma ja edunvalvonnan painopisteet ovat työn alla. Kasvukäytävällä on uudet kotisivut, jotka julkaistiin vuoden 2022 alkupuolella. Kotisivut on tuotettu yhteistyössä Opiferum Oy:n kanssa.

Visuaalisuus ja luettavuus ovat olleet keskeisiä tekijöitä sivustoa rakennettaessa. Sosiaalisen median kanavia on uudelleen aktivoitu ja uusien kanavien käyttöönottoa arvioidaan tarvelähtöisesti. Ennen kaikkea viestinnässä panostetaan järjestelmällisyyteen ja säännöllisyyteen.

Kasvukäytävällä tapahtuu kaiken aikaa ja sidosryhmät, potentiaaliset kumppanit sekä media halutaan pitää tilanteen tasalla aktiivisesta tekemisestä. Kasvukäytävälle on hankittu ulkopuolista viestintäpalvelua näiden tavoitteiden toteutumisen varmistamiseksi. Ulkopuolinen tuki varmistaa myös sen, että viestintäverkostot esimerkiksi eri medioihin ovat mahdollisimman laajat.

Vuorovaikutteisen viestinnän kehitystyö jatkuu edelleen ja erityisesti sosiaalisen median strategiaa hiotaan uudistettavan viestintäsuunnitelman myötä. Mediaseurantaa kasvukäytävä tulee toteuttamaan joko omatoimisesti tai verkostonsa jäsenorganisaatioiden avustuksella tulevaisuudessa siten, että myös viestinnän ja samalla monien eri toimenpiteiden vaikuttavuutta voidaan mitata aikaisempaa paremmin.

Suomen kasvukäytävän sivuilta löytyy laaja-alaisesti lisätietoa uudistetusta toiminnasta, verkostosta ja esimerkiksi kehittämishankkeista. Sivut löytyvät osoitteesta www.suomenkasvukaytava.fi.

Verkosto

Verkosto kasvaa Suomen kasvukäytävä muodostuu tällä hetkellä

- 17 paikkakunnasta
- kolmesta maakuntaliitosta
- Lisäksi joukkoon kuuluu yrittäjäjärjestöjä ja kauppakamareita

- hankkeiden toteuttajakumppaneiksi on lisäksi lähtenyt esimerkiksi oppilaitoksia ja virastoja, kuten Luonnonvarakeskus ja Ruokavirasto.

Viimeisimpänä kasvukäytäväverkostoon liittyi Akaan kaupunki ja parhaillaan keskusteluja käydään Etelä-Pohjanmaan liiton kanssa. Verkosto kattaa vyöhykkeen Helsingistä Seinäjoelle suhteellisen hyvin, mutta kasvuvaraa löytyy erityisesti Uudellamaalla ja pohjoisella Pirkanmaalla.

Kasvukäytävä haluaa tiivistää verkostoaan ja tarjota mahdollisuutta mukaan liittymiselle myös uusille paikkakunnille ja toimijoille vyöhykkeellä. Lähtökohta ja prioriteetti on, että jokainen verkostoon osallistuva toimija tunnistaa Suomen kasvukäytävän tuoman lisäarvon itselleen ja kollektiivisesti. Alueita ja paikkakuntia tullaan kontaktoimaan suunnitelmallisesti.

Raportti on muokattu Suomen kasvukäytävän johtaja Jaana Villanen, Hämeenlinnan strategiapäällikkö Launo Haapamäki ja Hämeenlinnan strategiajohtaja Markku Rimpelä, työstämän materiaalin pohjalta.